



نوبت چاپ: گاه نامه
صاحب امتیاز و مدیرمسئول: محمد حسین عظیمی
سردبیر: وحید غفاری
موضوع: فرهنگی، اجتماعی سیاسی علمی

ویژه
مقالات
ویرین علم

نشریه
دانشجویی
مستقل
NOTGH
شماره چاپ: ۱

بررسی حمایت های حقوقی از مشاغل سبز

به قلم عباس صفری
دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق محیط زیست

در حقوق ایران و نظام بین المللی



حقوق محیط زیست درصدد حفاظت از محیط زیست و توسعه پایدار بوده است. از اولین سند بین المللی حقوق محیط زیست تا به امروز، کسی حق حیات و حق بر محیط زیست سالم و نیز حق توسعه را انکار نکرده است. با این حال پس از اعلامیه استکهلم ۱۹۷۲ در خصوص محیط زیست انسان، حق و مسئولیت انسان بایکدیگر عجین و تنیده در یکدیگر گردیده اند. یکی از کلیدواژگان اصلی در حقوق محیط زیست توسعه پایدار می باشد. چند سال پس از آن در سال ۱۹۸۷ در کمیسیون برونزتلند در خصوص محیط زیست و توسعه، در

گزارش «آینده ی مشترک ما» تعریف توسعه پایدار مقرر گردید و بیش از پیش رسمیت یافت و مورد پذیرش توسط دولت ها قرار گرفت. توسعه پایدار ۳ بعد اساسی را در مفهوم و کارکرد خود جای می دهد که ۳ رکن تشکیل دهنده توسعه پایدار تلقی می شوند؛ این ۳ رکن در اعلامیه کپنهاگن ۱۹۹۵ در خصوص توسعه اجتماعی تصریح شده است: «توسعه اقتصادی، توسعه اجتماعی و محافظت از محیط زیست وابسته به یکدیگر هستند و هر کدام به یک اندازه تقویت کننده ی چارچوب توسعه پایدار می باشند». در سال ۱۹۹۲ در اعلامیه ریو در خصوص توسعه و محیط زیست و دستور کار ۲۱ به توسعه پایدار توجه ویژه گردید همچنین نگاهی





نوبت چاپ: گاه نامه
صاحب امتیاز و مدیرمسئول: محمد حسین عظیمی
سردبیر: وحید غفاری
موضوع: فرهنگی، اجتماعی سیاسی علمی

ویژه مقالات ویرین علم

نشریه
دانشجویی
مستقل
NOT GH
شماره چاپ: ۱

نویسنده به اقتصاد پدید آمد، که آن اقتصاد سبز است. مفهوم مشاغل سبز از مفهوم اقتصاد سبز زاده شده و پا به عرصه بین المللی گذارده است. اقتصاد سبز با رشد اقتصادی سبز و تولید کم کربن در حوزه های صنعت، کشاورزی و تولید ارتباط نزدیک دارند. برنامه زیست محیطی سازمان ملل متحد اقتصاد سبز را چنین تعریف می نماید: «اقتصادی که منتج به بهبود رفاه بشری و تساوی حقوق اجتماعی گردد، در حالیکه به طور عمده ریسکهای محیط زیستی و کاستیهای اکولوژیکی را کاهش می دهد. این اقتصاد مشتمل بر فراگیری اجتماعی، کارایی منابع و کربن کمتر می باشد.» یکی از محورهای اصلی کنفرانس ریو ۲۰+ در سال ۲۰۱۲ اقتصاد سبز بوده است که در فصل سوم «آینده ای که می خواهیم» در مواد ۵۶ تا ۷۴ به اقتصاد سبز در زمینه توسعه پایدار و ریشه کنی فقر پرداخته است. مشاغل سبز شامل مشاغلی می شوند که اثرات مخرب زیست محیطی را کاهش دهند و افراد شاغل از حقوق و مزایای کافی، تامین اجتماعی، بهداشت و ایمنی



برخوردار هستند. این مشاغل با کاهش مصرف انرژی و مواد خام، محدود کردن تولید گازهای گلخانه ای، به حداقل رساندن پسماند و آلودگی و حفاظت و احیاء اکوسیستم، اثرات آلوده ساز زیست محیطی را کاهش می دهند و در نهایت توسعه اقتصادی را از لحاظ محیط زیستی، اجتماعی و سیاسی پایدار می سازند. می توان بیان داشت که مشاغل سبز یکی از محورهای اساسی در اقتصاد سبز می باشد. در راستای اجرایی سازی هرچه بیشتر و رواج مشاغل سبز، سازمان جهانی کار نیز پا به میدان گذارده و امکان تحقق هرچه بیشتر مشاغل سبز در کشورها را دستور کار قرار داده است. ظرفیت ایجاد مشاغل سبز در کشورهای در حال توسعه به مراتب بیشتر از کشورها توسعه یافته می باشد. زیرا



نوبت چاپ: گاه نامه
صاحب امتیاز و مدیرمسئول: محمد حسین عظیمی
سردبیر: وحید غفاری
موضوع: فرهنگی، اجتماعی سیاسی علمی

ویژه مقالات بترین علم

نشریه
دانشجویی
مستقل
N O T G H

شماره چاپ: ۱



کارگران و کارفرمایان در جهت تثبیت حقوق بنیادین کار و برای بهبود روابط کارگر و کارفرما به شکل سه‌جانبه و با مشارکت تشکلهای کارگری و کارفرمایی تنظیم نماید.»
با این حال ما شاهد مقرر قانونی دیگری در این زمینه نیستیم. اکنون می‌توان با طرح سؤالاتی ارائه بحث‌های فراتر را هموار ساخت: ۱. سیاست‌های قانونی ایران در راستای مشاغل سبز چگونه است؟ ۲. مشاغل سبز و اقتصاد سبز در قوانین و مقررات ایران چقدر حضور دارند؟ ۳. سازوکارهای بین‌المللی برای تشویق کشورهای برای مشاغل سبز چه میزان و چگونه است؟ که پاسخ به این سؤالات نیازمند نگرش در این موضوعات از یک سو و از سوی دیگر آگاه‌سازی مردم و جامعه نسبت به مشاغل سبز و دغدغه‌های زیست‌محیطی دارد.

این کشورها به دلیل وجود ظرفیت‌های نیروی انسانی جوان و ساختارهای اقتصادی و صنعتی، با سرعت بیشتری می‌توانند دست به گسترش مشاغل سبز و حفاظت از محیط زیست بزنند. در برزیل، ۲ میلیون و ۹۰۰ هزار شغل سبز تا سال ۲۰۱۰ ثبت شده است. آمارها نشان داده است که اقتصاد سبز در ایالات متحده آمریکا طی سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۶، توانسته ۱۰ برابر نسبت به صنعت سوخت‌های فسیلی بیشتر شغل ایجاد نماید. در خصوص اقتصاد سبز و دستیابی به مشاغل سبز باید در نظر داشت که تغییرات ساختاری در حوزه تولید، توزیع، مصرف و یافتن جایگزین‌ها با در نظر گرفتن ملاحظات زیست‌محیطی ضروری است. باید دانست که دستیابی به این مهم نیازمند قانونگذاری و سیاستگذاری‌های ملی و منطقه‌ای می‌باشد و نه تنها قانونگذاری بلکه اجرایی‌سازی آن قوانین بسیار حائز اهمیت است. در ایران قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹ در ماده ۲۵ چنین بیان داشته است که «وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است حداکثر تا پایان سال اول برنامه، سند ملی کار شایسته را حسب مصوبات سازمان بین‌المللی کار و حقوق کار و حقوق

